

šice se razvijajo, sploh zadobi žival moč hitro tekati, teže nositi in močno voziti. Ako se ta čas zanemari, ali pa se prav ne porabi, ne dá se več v poznejših letih pravilno vzrediti. Mora se toraj tako žrebe, seveda z ozirom na njegovo prebavljenje, vedno dobro rediti. Polaga naj se mu dobra, sladka krma, ki ne sme biti ne blatna, ne plesnjava. Daje se mu naj zadosti ovsa; najboljša je, če je oves zmlet in med rez pomešan. Če se živež redno prežveče in oslini, tedaj je že do polovice prebavljen. Nasprotno se nikdar prav ne prežveče, ampak se največ krme ne prežvekane potepe in žival vzboli.

Ko se odstavljeno žrebe redi, mora se posebno na to gledati, da ne pojé na enkrat preveč krme; preveč krme razširi ude, s katerimi se prebavlja, ovira prebavljanje in kroženje krvi. Pravilno zadostuje za cent telesne teže 3 funte krme. Ker tehta žrebe navadno nad 4 cente, zato se mu naj na den vsaj 12 funtov krme polaga. Ali od tolike krme bi žrebe, ker je obširna, dobilo velik trebuh, bi zbolelo in se ne moglo dalje razvijati. Zato se priporoča, da zrnje polagati, ker se žival od 1 funta ovsa toliko zredi, kakor od 2 funtov krme. Toraj je k naravni reji žrebeta 3 funte ovsa in 6 funtov druge krme na den potrebno.

Zrnje ima tudi v svojem stročji veliko apnenega fósfa, ki pripomore, da kosti močno rastejo, v drugi krmi ga pa ni v toliki meri najti.

Iz tega sledi, da se odstavljeno žrebe ne sme z zeleno krmo rediti, kajti ne gledé na to, da dobi živinče od zelene krme drisko in da lahko raznim nevarnostim zapade, da celo od nje pogina, zelena krma ima tudi 5krat manj živeža v sebi, kakor suha krma, da bi toraj, ako bi se žrebe z zeleno krmo krmilo, se mu je moralo do 60 funtov na den polagati. To pa ni mogoče. Če si hočejo toraj oni gospodarji, ki konje redijo, ta nauk zapomniti, bojo sprevideli, kako krivo se sedaj navadno odstavljeno žrebe redi in kaj se ima od take konjske reje v prihodnosti pričakovati.

Razun živeža je treba na premikanje živali paziti. Če že dojno žrebe mora po prostorni, od vseh strani dosti zarantani ograji brez nevarnosti letati in ne sme biti privezano, tedaj je taka prostost za odstavljeno žrebe tem potrebnejša. Tudi iz ograje se naj včasih spusti.

V tem mesecu se živina že lahko skoro po vseh travnikih in livadah pase in zato se naj vsi konji, ki se ne rabijo pri delu, posebno žrebci, na polje naženejo. Zdaj naj tudi cele občine svoje konje skupaj na pašo gonijo.

Silno potrebna je žrebetu sol. Vsaki teden je naj vsaj 2krat po četrto ure liže.

Septembra so noči hladne, v jutro stoji megla, trava je rosnata, tudi mraz rad nastopa. Zato se že mora na zeleno krmo in na čas pašo

paziti, rosa in mraz škoduje dihanju, preževanju in koži. Pod vezilom se koža užge in oteče, posebno pa zboli gobec in meso za zob. Konji se naj torej ne pred 9. uro v jutro na pašo in že ob 4. uri popoldan se naj iz pašo gonijo. Zdaj se živali na ledinah prav dobro pokrepčajo. Ob hladnem vremenu se naj živalim v jutro pred pašo v hlevu zmešanica iz suhe in zelene krme polaga. Zelena krma, ki se v hlevu polaga, se okoli poldne kosi.

Sejmovi. Dne 18. avgusta v Braslovčah in pri sv. Juriju na j. ž. Dne 21. avgusta v Framu, v Ormožu, v Podsredi, v Lučanah, v Laškem trgu in pri sv. Petru pri Radgoni.

Dopisi.

Iz Gradca. (Nestrpljivost.) Občinski svet je sedaj sklenil, da pri njem ne bo dobil nobeden Slovenec več službe. Radovedni smo, kaj poreče k temu oblastnija. Važen je ta sklep tudi radi tega, ker nam dokazuje, da znanje nemškega jezika Slovencu ne koristi nič, ker ga ne dela sposobnega za službo v nemškem mestu. Celjski in Mariborski lisjaki, ki nam pridigujejo vedno, da je nemščina edino zveličavna, naj se zahvalijo Gradčanom, ki so jim dokazali s svojim sklepom, da je njihovo trdenje ničevno. Ob enem nam kažejo Graški gospodi, kako opravičena je naša tirjatev, naj se napravi poseben oddelek namestnije na spodnjem Štajerskem, ker nam glavno mesto dežele, v kateri prebiva nad 400.000 Slovencev odreka službe, če smo se tudi naučili nemščine.

Od Kapele. (Izlet šolske dece.) Na letošnji cesarjev rojstni den spominjali se bodo Kapelski šolarji vsekdar radi in z velikim veseljem, kajti praznoval se je za deco na tako prijeten način, kakor še poprej nikoli. Ko je ob devetih minola slovesna meša, pri kateri so šolarji izpeli cesarsko pesem, vredijo se pred cerkvijo pod dvema zastavama, in se začno pomikati v dolgi vrsti, kajti bilo jih je dosta nad tri sto, med prijaznimi goricami z brega in zopet na breg, proti Očeslavcem. Tje jih je bil za ta den povabil blagi gospod Alojzij Kreft, posestnik in gostilničar, da bi jih pogostil in jim napravil malo veselico. Že pred vasio pride nam nasproti godba veselo igrajoč in darežljivi prijatelj šolski sam, katerega pozdravijo šolarji z veselimi živio-klici. Prišedši na mesto, vredijo se deca na prostornem ogradu v dve vrsti in tu so s krepkim glasom zapeli cesarsko pesem v spomin tega dne; na to pa razloži gospod nadučitelj deci, komu da gre zahvala za zabavo in veselico in iz tristo mladih grl se začuje trikratni krepki „živio naš dobrotnik!“ Po tem pozdravu so še zapeli nekaj pesmic in na to pogostitelj povabi na južino,

pri katerej je on sam in vrla domača gospodinja deci stregla s kruhom, z vinom in slatino. Ne hoté se je človek o tem prizoru spominjal sv. pisma, kjer se bere, kako je nebeški učitelj nasitil 6000 lačnih s kruhom; seveda vrla gospodinja bi na toti dan nikakor ne mogla shajati s 6 hlebi, kakor tedaj, a želimo ji, da bi jej ta pogostitev prinesla enak blagoslov, in da bi se ji vsak hleb, ki ga je razdelila med veselo in hvaležno deco, deseterno pomnožil. Po južini se je pelo, predavale pesni in povesti, zmes pa je sedmero godcev vesele in okrogle igralo. S tem pa je radost do vrhunca prikipele in veselja pijani, (naj nikdo kaj slabega ne misli) jeli so se prosto in slobodno vesti po zelenej trati. Omeniti še je nekaterih igrav, kakor razbijanje loncev, skakanje v vreči, pri katerih igrav so se bolj spretni obdarovali. Na tak prijeten in vesel način minil in tekel nam je hitro čas, in ob pol štirih spravljalni smo se na odhod. Poslovivši se pred hramom od gostoljubnega Kreftovega doma, spremijo nas do Očeslavskega vrha gosp. domačin. godba in gg. učitelji iz sosednih šol, kateri so se veselice vdeležili. Tukaj se še enkrat zahvalimo in jo krenemo proti Kapeli; deca se po malem razkropé, vsak proti svojemu domu. Zares veseli den je bil, to za deco in radi se ga bodo še spominjali, ko bodo že davno šolski prah s sebe stresli. Vrlemu gosp. Alojziju Kreftu in njegovi blagi soprugi pa presrčna zahvala in želeči je, da bi imel dosta tacihi naslednikov. Za to se zahvaljuje v imenu učencev šolski svet.

Franjo Vaupotič,
načelnik.

Iz Hudoš blizo Ptuj. (Požar in še kaj.) Dne 1. sept. t. l. nas je velika nesreča zadela, ker ogenj nam je vničil sedem lepih poslopij; razun tega smo pa tudi zgubili vse pridelke; kajti osoda bila je nam tako nemila, da je ogenj nastal ravno v sedanjem času, ko smo si vse spravili. Požarne brambe mi v naši vesi nimamo, ali sosedno nam mesto Ptuj ima lepo požarno brambo, za katero se vsako leto iz okrajne blagajnice 250 fl. kot okrajna podpora plačuje. Toti „fajerberkarji“ so lepo oblečeni in radi poškopijo, če je kaj mokrega v steklenici, ali če kje na deželi gori, njih nikoli ni od nikod. Vsekdar prepozno pridejo. Kaj pa, da bi tudi iz okrajne blagajnice podpora za nje začela vedno pozneje prihajati tako, da bi potem ta podpora celo nehala? Tudi k našemu požaru so toti fajerberkarji za dve uri prepozno prišli in so gledali, kako je vse zgorelo. Voznike, ki so te fajerberkarje pripeljali, smo pri eni hiši v slami videli ležati, pa tudi enega fajerberkarja, ker so sebi preveč namakali. Pri eni koči je začelo goreti in posestnik prosi fajerberkarje, da bi gasili tam, kjer ima mnogo zrnja na poslopu. Fajerberkar pa se

je na to norčeval, rekši: „Čakajte, jaz moram najpred gnoj pogasiti, da ne bi zgorel!“ Tako postopanje je brezobzirno! Ali kaj pa so naši ptujski prijatelji na to našo veliko nesrečo storili? Po treh nemških časnikih, namreč po „Celjski lesjači“, po graških časnikih in v Mariborčanki so tako grdo in neotesano o nas pisali, da se nam grdi vse te laži ponavljati in onim ponavljati, koji še jih niso brali. Ta „Celjska lesjača“ pravi, da smo mi slovenski kmetje neotesani, grdi ljudje, da smo stali in mirno tobak kadili, ko so naša poslopja gorela, Ptujski nemčurji so po teh časnikih brodili, da smo mi stražnike pisano gledali in da našega predstojnika ni pri požaru bilo. To ni betve resnice. Predstojnik je dolgo pri ognju bil, ali vsled utrujenja si je moral leči. Fajerberkarji ga niso videli, ker so prepozno prišli. Sedaj mi vidimo, kaki hudi sovražniki so naši ptujski nemškutarji. Ako gre za kako volitev, slinijo se vsi za nami, nam prijazno roke stiskavajo in čez duhovnike psujejo, in če pa volitve minejo, nas pa ti ljudje v nemške „cajtinge“ dajo in tam po celi štajerski deželi lažejo, da smo mi slovenski kmetje neotesani, da ničesar ne razumemo in da se smejemo, ako naše blago ogenj vničuje, potem še pa beračimo. Varujmo se mi tedaj teh krivih prerokov in povejte jim srčno, ako se vam pridružujejo, vselej to, kar jim gre.

Iz Središča. (Šolska veselica.) [Konec.] Mej vsporedom pogostila se je mladina z vinom, belim kruhom in raznimi močnatimi jedili, katera so spretni kuharice za to veselico napekle. Srčna jim hvala! Veselje mladine prikipele pa je do vrhunca, ko se je začela revnim otrokom deliti obleka. Obdarovanih je bilo blizu 50 otrok. Po tem pa ogovori navzoče načelnik krajnemu šolskemu svetu, g. Šinko, ter pravi, da je bilo kakor lani tudi letos od boru mogoče prirediti le to veselico ter revne otroke z obleko obdarovati, samo s pomočjo mnogih dobrotnikov; njim se on v imenu odbora za vse pristrčno zahvaljuje. H koncu poprime jeden učiteljev besedo ter ogovori najprej šolsko mladino, zatrjeva je, kako da naj bode svojim velikim dobrotnikom za vse dobrote vedno hvaležna, zmiraj ubogljiva in marljiva, naj dela svojim starišem, kakor tudi učiteljem vedno le samo veselje, kajti le na tak način je mogoče vsaj nekoliko poplačati dobrote, ki jih je od svojih dobrotnikov prejela. Zahvali se tudi v imenu starišev vsem, ki se usmiljujejo revne mladine. Na to se je mladina še pogostila ter odpustila ob 7. uri zvečer domov. Drugi gostje pa, katerih se je bilo razen domačinov tudi veliko število iz Macinec, Nedeljišča in Varaždina nabralo, ostali smo do trde noči skupaj ter smo se prav dobro imeli. Naposled se zahvaljujemo na tem mestu še en-

krat vsem blagim dobrotnikom mladine, posebno pa načelniku krajnega šolskega sveta, g. Sinku in voditelju železniške postaje, gosp. Grossu. kajti ta dva gospoda sta bila prva to misel — da se tudi letos priredi šolska veselica — sprožila, ter sta s prostovoljnimi doneski največ k veselici pripomogla. Gospoda imela sta pa še z različnimi pripravami tudi največ posla in skrbi. Bog jima plati! Sklepam pa te vrstice s prisrčno željo, naj bi ta lepa navada — namreč revno deco obdarovati z obleko — živela med Središčani še mnogo, mnogo let ter bi naj obrodila tudi mnogo žlahtnega sadu.

A. K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V Galiciji biva te dni veliko veselje, ker se mudi ondi svitli cesar pri velikih vojaških vajah. Kali jim ga pa v nekaj solnčarica, ki zadeva sem ter tje vojake pa tudi konje. Vsled nje je tudi cesarjev konj že poginil. Iz Galicije pojde Njih veličanstvo pa v Tirole ter bodo tudi tam vojaške vaje. Ob enem pa se odkrije še spomenik na lansko povodenj v Welsbergu. V Bruneku pa bode velika razsvetljava mesta. — Drž. zbor, ki se snide najbrž še le dne 28. septembra. čaka veliko dela gledé nagodbe med Avstrijsko in Ogersko. Madjari ne popusté bojda ničesar na ljubo Avstriji v carini na petrolej, ali jim pa sopet naj odjenja drž. zbor? — Minister za uk in bogočastje, dr. pl. Gautsch, namerava izdati ukaz, da izdaja posehmal vse šolske knjige samo e kr. šolska zaloga na Dunaju na svitlo. To bo pametna uredba, ker bodo lahko take knjige hodile ceneje. — Vodja nemških konservativcev, knez Alfred Liechtenstein, je odložil poslanstvo za drž. in (štaj.) dež. zbor. Pravi vzrok tega ni znan in ako ostane knez pri svojem sklepu, bode to za oba zbora velika izguba. — Na Koroškem so dobili v Borovlje obrtniško šolo, v kateri se učé otroci v puškariji. Prav tam si nameravajo strojev nakupiti, da bodo lažje puške izdelovali. — Na učiteljsku v Celovcu uči slovenščino prof. K. Prešeren odslej po 10 ur v tednu, doslej pa samo po 6 ur. Za to uredbo so Slovenci hvaležni ministru. — V Schrottenthurnu pri Kranju je umrl dr. pl. Vest, svoje dni dež. sodnik v Celju, na zadnje pa predsednik nadsodnije v Celovcu. — Predsednik jugoslovanske akademije v Zagrebu, dr. Rački bival je te dni v Ljubljani ter je preiskaval dež. arhiv, Slovenci so ga pa vrlo počastili v čitalnici. — V Ljubljani so imeli zadnji ponedeljek bučni sejem, medu se je veliko pripeljalo, toda cena mu je bila nizka, kilo samo po 20 kr. — Občina pri sv. Petru blizu Gorice ima sedaj že 19. leto grofa Fr. Coroninija za župana. Da je grof župan v kmečki srenji, to je redka pri-

kazen, toda le-ta ima vse zaupanje pri tamošnjih kmetih. posebej pa še za to, ker uraduje popolnem slovenski. Kajrekó naši župani k tacemu tovarišu? — Ljudske in srednje šole se v Trstu ne odpró dne 15. septembra, ampak še le dne 1. oktobra in še takrat samo, ako pojenja kolera. Doslej še je vedno huda, tudi po Istri se širi, segla je že doli do Pulja. — Najnovejša novica trdi, da imajo kolero že gori v Budi in Pešti. Tukaj je v soboto in nedeljo na njej 6 ljudi vzbolelo, 4 pa so umrli. — V romarski cerkvi v Radni pri Temešvaru se je v nedeljo unel strop na oltarju in nastala je vsled tega strašna zmešnjava med romarji. V gnječi so 15 oseb zadušili, precej pa so jih poranili, na srečo iz večine le lahko.

Vnanje države. V Sofiji zboruje sedaj bolgarsko „sobranje“, drž. zbor, in ud vlade, Stambulov, je naznanil, da se v kratkem skliče „veliko sobranje“. V tem pa se izvoli potlej nov knez. Koga voli, to še sedaj ni znano, tu in tam se misli, da Aleksandra Battenberga. Nemogoče to ni, kajti mož ima še veliko glasov za-se. — Srbski kralj, Milan biva v Gleichenbergu in tedaj nima več strahu, da se mu zgodi, kakor bolgarskemu sosedu. — Ruski car je naročil svojemu poverjeniku v Sofiji, naj izreče začasni bolgarski vladi zahvalo za čestitko, katero mu je bila poslala ter ji objavi upanje cara, da bode Bolgariji vedela ohraniti mir in red. — Pruski princ Viljem je odšel iz Petrograda, car in carica sta se prisrčno poslovila od njega. Njegovo bivanje na Ruskem je več ali manj veljalo bolgarski zadevi. — Cesar Viljem pa tudi trolasi Bismark se ne čutita prav zdrava. No sta že pač stara. Bismark pa ima še povrh dosta dela z Rusi pa Francozi. Prvim zaupa malo, zadnjim pa ničesar. — Angleška vlada težko požira sline radi Bolgarije in dela sedaj še bolj, kakor prej na to, da ne do bode Rusi preveč moči na-njo, češ, da hoče vztrajen mir. No mir bi bil gotovo vsem prav, toda kaj, ako je le gujl? — Francija išče zaveze, toda nihče ji ne mara odgovoriti na nje klicanje. Tako pa bo še težko kaj iz vojske zoper Nemčijo. Alzasija pa Lorena bote še delj in brž ko ne za vselej ostali v krempljih Nemčije. Po nekaterih mestih se ona že precej vdomačuje. — Španska kraljica je bojda na pljučih bolena. Mogoče je to že, ker je kralj v mladih letih na enaki bolezní umrl, bolezen ta pa je prenesljiva. — Italiji poteče še to leto čas zveze z Avstrijo in Nemčijo. Lahe jezi, da jih nihče ne prosi za obnovljenje te zveze. Kaj posebne koristi pa tudi ni iz take zveze, zato je lahko umeti, da se niti Avstrija niti Nemčija ne menite veliko za-njo. — Kolera je po celi Italiji in ima svoje žrtve iz velike večine v vrsti revniših ljudi. Žal, da tacihi le mrgoli po Italiji in ima torej kolera obilno žetvo. —